Romanın Yapı Unsurları ve Anlatım Teknikleri

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **1–b 2–c 3–a**
   Kişi kadrosu, kişilerin kurgudaki önemine göre sınıflandırılır.

2. **1–c 2–a 3–b 4–d**
   Anlatım teknikleri romanın zamanı ve kişileri aktarma biçimini belirler.

3. **C) Diyalog**
   Konuşma çizgileriyle verilen karşılıklı konuşma diyalogdur.

4. **B) Özetleme**
   On yıllık bir süre birkaç cümleyle anlatılmıştır.

5. **Y – D – D – D**
   Romanda geriye dönüş gibi tekniklerle kronolojik sıra bozulabilir.

6. **A) Geriye dönüş**
   "Otuz yıl önce … hatırladı" ifadesiyle anlatı geçmişe döner.

7. **Örnek: boyası dökülmüş cumba, kırık panjurlar, kurumuş havuz, beton binaların arasında sıkışmış konak**
   Betimleme, görülenleri sözle resmeder.

8. **E) Olay örgüsü**
   Olay örgüsü olayların neden-sonuç bağıyla sıralanmasıdır.

9. **D) Olayları yaşayan kişi olarak birinci ağızdan anlatmaktadır.**
   "Kaldım, başladım, vardığımda" ifadeleri 1. kişi anlatımını gösterir.

10. **a) anlatıcı b) mekân c) çatışma d) başkarakter**
    Yapı unsurları birbirini tamamlar.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **A) Eskiyi temsil eden konak ile yeni binalar arasında gelenek–yenilik karşıtlığını sezdirmesi**
    Dökülmüş boya, kurumuş havuz ile beton binalar ve ışıklı pencereler eski–yeni karşıtlığını yansıtır.

12 **E) Murat Bey'in dinlenmeyi reddetmesinin kökenini geçmişteki bir deneyimle açıklaması**
Babasının sözü, Murat Bey'in yine dükkâna gitmesinin nedenini açıklar.

13 **D) I ve II**
Anne gitmesini istemez (I); "insanlar değişti" sözü (II). Parça yalnızca diyalogdan oluşur, özetleme yoktur (III yanlış).

14 **C) Kasabanın geleneklerine aykırı biçimde kendi seçtiği biriyle evlenmek isteyen genç bir kadının çevresinin baskısıyla karşılaşması**
Kadın ile kasabanın gelenekleri (toplum) karşı karşıyadır; diğerleri kişiler arası, doğa ya da iç çatışmadır.

15 **Örnek: Fon karakterler, olayların geçtiği çevreyi canlı ve inandırıcı kılar; başkarakterin içinde yaşadığı toplumu tamamlar.**
Fon karakterler derinlemesine işlenmez ama kurgunun gerçekliğine katkı sağlar.

16 **B) İç konuşma**
Kişi kendi kendine konuşmaktadır.

17 **D – Y – Y – D**
Anlatıcı kurmacadır; birkaç sayfa on yılı, birkaç sayfa bir dakikayı anlatabilir.

18 **D) Değişen her şeye karşın kasabadaki durgunluk duygusunu sembolik biçimde yansıtması**
Duran saat, kasabada zamanın aslında akmadığı duygusunu simgeler.

19 **A) Olay örgüsünün büyük bölümü onun çevresinde gelişir.**
Başkarakter kurmaca dünyanın merkezindedir.

20 **Örnek: Fiziksel özellikleri – Ruhsal/kişilik özellikleri – Diğer kişilerle ilişkileri ve romandaki yeri (ayrıca yaşadığı çatışma, değişimi)**
Karakter tanıtımında dış görünüş, iç dünya, ilişkiler ve olay örgüsündeki rol ele alınır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **C) Kişiyi mekân ve eşya ayrıntıları aracılığıyla dolaylı olarak tanıtmak**
Oda, manzara, masa düzeni gibi ayrıntılar kişiyi dolaylı olarak yansıtır.

22 **E) Leyla Hanım'ın, konağı satın almak isteyen müteahhide eski günleri anlatıp teklifi geri çevirmesi**
Konak geçmişe bağlılığı simgeler; Leyla Hanım'ın konağı savunması bu ilişkiyi tutarlı biçimde sürdürür.

23 **E) I ve III**
Ölüm döşeğinden geçmişe dönülmesi (I) geriye dönüş, kendi kendine konuşma (III) iç konuşmadır. Kapak fotoğrafı (II) bir anlatım tekniği değildir.

24 **B) Derinlemesine işlenmese de olay örgüsüne katkısı olan bir fon karakterdir.**
Adı verilmez, derinlemesine işlenmez ama olayların gelişmesinde rolü vardır: fon karakter.

25 **A) Kahramanın iç dünyasındaki değişimi mekân aracılığıyla yansıtmak**
Umutlu başlangıç bahar, umutsuz son kış ile verilir; mekân ruh hâlinin aynasıdır.

26 **D) Zavallı Hüsnü Bey, herkesin kendisine güldüğünü fark etmeyecek kadar saf ve iyi kalpliydi.**
"Zavallı, saf ve iyi kalpli" nitelemeleri anlatıcının acıyan, sevecen tutumunu gösterir.

27 **C) Önemli görülen olaylar ayrıntılı, diğer dönemler özetleme tekniğiyle anlatılmıştır.**
Tek güne yüz sayfa ayrılması ayrıntılı anlatımı, kırk yıla yirmi sayfa ayrılması özetlemeyi gösterir.

28 **D) Yardımcı karakterdir; başkarakteri karşıtlık yoluyla derinleştirir.**
Nuri ikinci derecede önemlidir ve kişilik farkıyla Cemal'i belirginleştirir: yardımcı karakter.

29 **Örnek: "Dinlenmek mi?" diye geçirdi içinden Murat Bey. "Babam da hiç dinlenmedi. Dükkânı ben de kapatırsam o bütün ömrünü boşuna mı harcamış olacak?"**
İç konuşma, kişinin kendi kendine konuştuğu düşünceleri doğrudan yansıtmalıdır.

30 **B) Gelenek ile Batılı yaşam arasındaki karşıtlık**
Eski semtteki konak geleneksel, yeni semtler Batılı yaşam biçimini temsil eder.